

Sardar Patel University

M. A. Examination IInd Semester (CBCS) Sanskrit NC

Saturday Date: 20/10/2018 Time: 10:00 a.m. to 01:00 p.m.

PA02C SAN21: Indian Philosophy: Shankarabhashya of Shankaracharya Adhyaya-2 (Omit Baudha Khandana) & Vivekachudamani of Shankar

Total Marks: 70

(૧૦)

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. શંકરાચાર્યનું જન્મ સ્થાન જણાવો ?
 (A) કોણાર્ક (B) કાલટી
 (C) ચંપારણ્ય (D) વિદિષા
૨. બ્રહ્મસૂત્રશંકરભાષ્યના દ્વિતીય અધ્યાયનું નામ આપો.
 (A) ફલાધ્યાય (B) સાધનાધ્યાય
 (C) સમન્વયાધ્યાય (D) અવિરોધાધ્યાય
૩. બ્રહ્મસૂત્રશંકરભાષ્યના દ્વિતીય અધ્યાયના પ્રથમપાદમાં કેટલાં અધિકરણો છે ?
 (A) ૧૧ (B) ૨૩
 (C) ૧૩ (D) ૨૧
૪. શંકરાચાર્યના મતે બ્રહ્મસૂત્રોની સંખ્યા જણાવો.
 (A) ૫૬૫ (B) ૫૫૫
 (C) ૫૭૫ (D) ૫૪૫
૫. પતિ અધિકરણનો સૂત્ર ક્રમાંક જણાવો.
 (A) ૨/૧/૨૬-૨૮ (B) ૨/૨/૨૮-૩૨
 (C) ૨/૨/૧૨-૧૭ (D) ૨/૨/૩૭-૪૧
૬. વિવેકચૂડામણિના મંગલાચરણમાં કોની સ્તુતિ કરી છે ?
 (A) શિવ (B) શક્તિ
 (C) ગોવિંદ (D) બુદ્ધ
૭. સાધનચતુષ્ટયમાં ગણના થતી નથી.
 (A) નિત્યાનિત્યવસ્તુવિવેક (B) અમુત્રફલભોગવિરાગ
 (C) મુમુક્ષુત્વ (D) કર્મમીમાંસા
૮. _____ નામ મહાવ્યાખ્યાનો વિષયારણ્યભૂમિષુ।
 (A) મનો। (B) બુદ્ધિ।
 (C) અહંકાર। (D) પ્રાણ।
૯. વિવેકચૂડામણિગ્રંથનો પ્રકાર જણાવો.
 (A) વિવરણ (B) ભાષ્ય
 (C) પ્રકરણ (D) વૃત્તિ
૧૦. તત્ત્વમસિ। - મહાવાક્ય કયા ઉપનિષદનું છે ?
 (A) છાંદોગ્ય (B) મુંડક
 (C) ઈશ (D) કેન

પ્ર- ૨ શંકરાચાર્યના મોક્ષનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ શંકરે કરેલું સાંખ્યમતખંડન ચર્ચો.

(૧૫)

પ્ર-૩ (અ) ગમે તે એક સાનુવાદ સમજાવો

(૦૫)

૧. યદ્ ઉક્તં બ્રહ્મ એવ સર્વજ્ઞં જગતઃ કારણમ્ એતિ, તદ્ અયુક્તમ્. કુતઃ. સ્મૃતિઅનવકાશદોષપ્રસંગાત્. સ્મૃતિશ્ચ તન્ત્રાખ્યા પરમ-ઋષિપ્રણીતા શિષ્ટપરિગૃહીતા, અન્યાશ્ચ તદનુસારિણ્યઃ સ્મૃતયઃ, એવં સતિ અન-વકાશાઃ પ્રસજ્યેરન્. તાસુ હિ અચેતનં પ્રધાનં સ્વતન્ત્રં જગતઃ કારણમ્ ઉપનિબધ્યતે. મન્વાદિસ્મૃતયઃ તાવત્ ચોદનાલક્ષણેન અગ્નિહોત્રાદિના ધર્મજાતેન અપેક્ષિતમ્ અર્થમ્ સમર્પયન્ત્યઃ સાવકાશા ભવન્તિ. અસ્ય વર્ણસ્ય અસ્મિન્ કાલે અનેન વિધાનેન ઉપનયનમ્, ઈદ્દશશ્ચ આચારાઃ, એત્થં વેદાધ્યયનં, એત્થં સમાવર્તનમ્ એત્થં સહધર્મચારિણીસંયોગઃ એતિ.
૨. સા ચ એયં વેદબાહ્ય-ઈશ્વરકલ્પના અનેકપ્રકારા. કેચિત્ તાવત્ સાંખ્યયોગવ્યપાશ્રયાઃ કલ્પયન્તિ, પ્રધાનપુરુષયોઃ અધિષ્ઠાતા કેવલં નિમિત્તકારણમ્ ઈશ્વરઃ, એતરેતરવિલક્ષણાઃ પ્રધાનપુરુષેશ્વરા એતિ. માહેશ્વરાઃ તુ મન્યન્તે કાર્યકારણયોગવિધિદુઃસ્વાન્તાઃ પશ્ચ પદાર્થાઃ પશુપતિના ઈશ્વરેણ પશુપાશ-વિમોક્ષણાય ઉપદિષ્ટાઃ, પશુપતિઃ ઈશ્વરો નિમિત્તકારણમ્ એતિ. તથા વૈશેષિકાદયોઽપિ કેચિત્ કથંચિત્ સ્વપ્રક્રિયાનુસારેણ નિમિત્તકારણમ્ ઈશ્વર એતિ વર્ણયન્તિ.

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો

(૧૦)

૧. શંકરે જૈનમતનું કરેલ ખંડન
૨. શંકરાચાર્યની ખંડનશૈલી

પ્ર-૪ વિવેકચૂડામણિમાં નિરૂપિત પંચકોશ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૫)

અથવા

પ્ર-૪ વિવેકચૂડામણિમાં નિરૂપિત આત્મતત્ત્વ વિશે નિરૂપણ કરો

(૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો

(૦૫)

૧. ન યોગેન ન સાંખ્યેન કર્મણા નો ન વિદ્યયા।
બ્રહ્માત્મૈકત્વબોધેન મોક્ષઃ સિદ્ધયતિ નાન્યથા।।
૨. સન્ત્યન્ત્યે પ્રતિબન્ધાઃ પુંસઃ સંસારહેતવો દૃષ્ટાઃ।
તેષામેકં મૂલં પ્રથમવિકારો ભવત્યહઙ્કારઃ।।

પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો

(૧૦)

૧. અધ્યાસ
૨. વૈરાગ્યનિરૂપણ

— ✕ —

(2)